

Recension: "Jag är vinden" på Teater trixter

KulturFöreställningen "Jag är vinden" ska fungera som en inre tidlös dialog, men i stället fungerar den inte alls. GP:s Mikaela Blomqvist har recenserat en överlastad pjäs, med olyckligt sentimental musik.

TEXT: Mikaela Blomqvist. 15:08 - 29 jan, 2023

Jon Fosses pjäser fungerar utmärkt att läsa – men hur ska de spelas? Rummet och tiden befinner sig i upplösning. Dialogen går i cirklar. En kort inledande scenanvisning till "Jag är vinden" berättar att stycket utspelar sig "i en tänkt och knappt ens antydd båt, och handlingarna är också tänkta och ska inte utföras, utan vara illusoriska". Orden bär hela pjäsen.

När Teater Trixter nu sätter upp "Jag är vinden" i Cecilia Miloccos regi är båten ersatt med en tung metallskiva som först ligger på golvet, sedan balanserar på två stolar och slutligen hänger från en krok. I taket finns en lyftkran med kedjor. Allt eftersom föreställningen rör den sig närmre publiken tillsammans med de två skådespelarna. Scenografen Carina Backman har låtit öppna upp scenen mot det som vanligen är Teater Trixters foajé. Pjäsen inleds i köket där Kristin Falksten som spelar Den ena står och diskar. Det är förvånansvärt effektivt med den starkt upplysta och avlägsna rektangeln. Köksluckornas blåa färg blir närmast påträngande. Den ena tänder en glödlampa och sätter den i gungning. Skuggor böljar över det mörka rummet.

"Han hamrar på en skrivmaskin, kastar papper omkring sig och gör gymnastiska övningar"

Så börjar Den ena och Den andra (som spelas av Daniel Adolfsson) att tala. Han stiger in i ytterligare ett upplyst rum i scenens fond. Det är något slags kontor där han hamrar på en skrivmaskin, kastar papper omkring sig och gör gymnastiska övningar. Tempot är hetsigt och han uttalar replikerna med märkligt högljudd och tonlös röst. Falksten svarar betydligt mjukare men dialogen går förlorad. Det sker för mycket på scen.

De två hamnar bakom en skärm och avtecknar sig bara som skuggor. Efterhand kommer de närmre och slår sig ned vid ett provisoriskt bord. Adolfsson gör små dansrörelser med snart sagt varje mening han yttrar. Han snurrar runt, glider ned på en stol eller på golvet, hänger sig i en av lyftkranarnas kedjor. Där Jon Fosse brukar spelas antingen realistiskt eller avskalat har man här valt en tredje väg – att iscensätta pjäsen poetiska kvaliteter. Tyvärr blir "Jag är vinden" ett exempel på att det inte låter sig göras. Den koncentrerade texten drunknar i alla åtbörder. De förhåller sig helt fritt till orden. Musiken och koreografin tillför en olycklig sentimentalitet till pjäsen, som ytterst handlar om dödslängtan och slutar med att Den ena låter sig försvinna i havet. Fast när pjäsen börjar har allt egentligen redan hänt. "Jag ville det inte / Jag bara gjorde det" lyder de två inledande raderna.

"I mitt tycke är "Jag är vinden" Jon Fosses vackraste pjäs"

På Teater Trixters hemsida står att läsa att Milocco velat gestalta stycket som en inre monolog. Det är ingen dum idé men hur kommer det till uttryck här? Vid något tillfälle under föreställningen hörs ljudet av någon som diskar, som för att antyda att vi kanske trots allt fortfarande befinner oss i det kök där pjäsen inleddes. Men som helhet är uppsättningen överlastad.

Texten "Jag är vinden" klar och enkel. I mitt tycke är det Jon Fosses vackraste pjäs. Den enas tvingande längtan efter och rädsla inför döden får aldrig någon förklaring. Den andras upprepade fråga om varför han gjorde det framstår som lönlös. "Jag var för tung /

Och havet var för lätt” svarar han vid något tillfälle, som vore det inte mer än en fråga om gravitation.

Samma spel mellan lätthet och tyngd bör nog gå igen i varje iscensättning. På Teater Trixter blir det för mycket av det förra och för lite av det senare. Utanpåverket gör att ”Jag är vinden” går snabbt att skaka av sig

”Jag är vinden” på Teater Trixter

Av: Jon Fosse

Regi: Cecilia Milocco

På scen: Kristin Falksten, Daniel Adolfsson

Kompositör: Lisen Rylander Löve

Ljusdesign, scenografi: Carina Backman

Ljusteknik: Elin Bengtsson

Spelas t.o.m. 12/3